

گزارش رصد فرهنگی (۸۰)

مردم و مسجد؛ ارزیابی الگوهای حضور نمازگزاران در مساجد

گزارش مردم و مسجد با نگاهی علمی و فرهنگی به بررسی حضور نمازگزاران در مساجد پرداخته است، این گزارش به همت فاطمه سادات فیروزآبادی و علی فلاحی در شهریور ۱۴۰۳ برای مرکز رصد فرهنگی کشور تهیه شده است.

مطابق با موج اول پیمایش ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان در سال ۱۳۷۹ (با حجم نمونه ۱۶۸۳۴ نفر) از استان‌های سراسر کشور، ۲۰.۲ درصد افراد اعلام کرده‌اند که همیشه یا اکثر اوقات (۶.۱ درصد همیشه و ۱۴.۱ درصد گاهی اوقات) در نماز جماعت شرکت می‌کنند. در دومین موج این پیمایش در سال ۱۳۸۱ با حجم نمونه ۴۵۸۱ نفر از جمعیت شهری مراکز استان‌های کشور ۱۴ درصد اعلام نمودند که اکثر اوقات و ۲۷ درصد گاهی اوقات در نماز جماعت شرکت می‌کنند. در موج سوم این بررسی در سال ۱۳۹۴ با حجم نمونه ۱۴۹۰۶ مورد از مراکز استان و شهرستان، ۲۸.۴ درصد همیشه و اکثر اوقات (۱۸.۲ درصد اکثر اوقات و ۲۱.۷ درصد همیشه) در مسجد حضور دارند. بر اساس گزارش ملی وضعیت اجتماعی، فرهنگی، اخلاقی جامعه ایران در سال ۱۳۹۶ با حجم نمونه ۸۲۰۰۰ مورد از استان‌ها و شهرستان‌های سراسر کشور ۲۶.۷ درصد (۱۴.۴ درصد اکثر اوقات و ۱۲.۳ درصد همیشه)، در نماز جماعت شرکت کرده‌اند. در پیمایش ملی هویت ایرانیان در سال ۱۳۹۹ نیز ذکر شده است، ۱۸.۱ درصد (۶.۷ درصد همیشه و ۱۱.۵ درصد اکثر اوقات) برای ادای نماز جماعت به مسجد مراجعه می‌کنند. در موج چهارم گزارش ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان (سال ۱۴۰۲) با حجم نمونه ۱۵۹۰۶ مورد از استان‌های سراسر کشور و شهرستان ۱۸.۵ درصد افراد (۱۱ درصد همیشه و ۷.۵ درصد اکثر اوقات) در نمازهای جماعت شرکت می‌کنند. همچنین بر اساس یافته‌های پیمایش ملی سبک زندگی ایرانیان در سال ۱۴۰۳ با ۱۴۶۵۰ نمونه از سراسر کشور از شهرهای مرکز استان، غیر مرکز استان حدود ۲۱ درصد (۷.۸ درصد هرروز، ۷.۵ درصد هفته‌ای چندبار، ۷.۳ درصد ماهی چندبار) در مسجد حضور پیدا می‌کنند. لذا می‌توان گفت به‌طور متوسط میزان حضور در مساجد از دهه هفتاد (۲۰.۲) تا زمان حال حاضر (۲۱ درصد)، برخلاف فراز و نشیب‌ها در میان این سال‌ها ثابت مانده است.